LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b) — Iznāk divi reizes nedēlā — Published twice a week.

Nr. 9 (11) — Authorized by Military Government and UNRRA — Dillingenā, 1946. g. 2. februārī

Ols Hills (Al Hill)

Amerikāņu domas

Pēc mūsu amerikāņu draugu īpaša norādījuma, redakcija var sniegt pazīstamā amerikāņu publicista un „Los Angeles Commercial News" līdzredaktora Ola Hilla (Al Hill) vārdiem izteiktas atziņas par jautājumu, kas pēdējā laikā skaŗ arī mūs, latviešu emigrantus Vācijā.

Vadībai un jebkuŗa darba darītājiem, kā organizētām vienībām vai grupām, viņu rīcības vienīgais iespējamais attaisnojums un gandarījums ir sabiedriskā cieņa.

Patīga rīcība no vienas vai otras puses, vienalga kādos veidos un apjomos, mazina un atņem sabiedrisko cieņu. Ar to vien vadības vai darba darītāju attaisnojums un drošība, sabiedriskai cieņai zūdot, kļūst vājināti.

Nav jāaizmirst, ka atseviškām personām vai grupām, kas sava darba novērtējumā balstās uz citām personām, visvarenākais spēks, ar ko tām jārēkinās, ir tieši sabiedriskās domas spēks.

Ja šis spēks ir ar jums, tad jus varat turpināt uzsākto ceļu tādā pat virzienā un tādā pat tempā, kā jūs to jau darat, un pie tam darīt to ar iespējamāko brīvību un netraucētību.

Ja šis spēks ir pret jums, tad jums drīz būs jāapstādina savi soļi, jāatzīst, ka tie bijuši aplami, jāsapinas pašiem savā nepareizā rīcībā un jāzaudē iespēja virzīties uz priekšu, uz jebkuŗu cēlu mērķi, jo tad jums ir tikai ceļš atpakaļ, prom no visas sabiedrības mērķa.

Pārvietotās personas

Amerikāņu laikraksts vācu iedzīvotājiem „Die Neue Zeitung", kas iznāk Minchenē, nodalījumā „Brīvais vārds" 28. janv. publicē pārvietoto personu (DP) iniciātīvgrupas vēstuli no Fīrstenfeldbrukas Augšbavārijā: „Vispārēja vācu iedzīvotāju sajūsma par soļiem, kas sperti, lai piedabūtu pie prāta apgrūtinošos ārzemniekus, turpina izpausties gluži tā, kā mēs — DP to bijām sagaidījuši. Mēs zinām, ka ar nākošo avīzes rakstu, kas attēlo pagātni un „pārvietoto personu" likteni, bavāriešu jaundemokratu šovinistiskais noskaņojums vēl pastiprināsies. Vācu laikrakstu saldskābie apgalvojumi, ka noziegumus izdara tikai mazākums no DP vidus, mūsu lietu nemaz neaizstāv. Tiem ir cits nolūks. Mēs stādām savu cieņu augstāk, lai aizstāvētos pret pārmetumu, ka mes it kā esot fašisti. Kvislingus, kas atrastos mūsu vidū, mēs izravējam paši, — tas ir vairāk kā pārdrošība šo uzdevumu uzticēt vācu iestādēm. Vai kāds no šiem jaundemokratiskiem žurnālistiem ir kādreiz ziņojis, ka šodien vācu tautības liekuļi izgājuši medībās uz svārstīgiem prātiem mūsu vidū, lai tos ar alkohola palīdzību izlietotu saviem nekrietniem mērķiem? Vai ir stāstīts par daudz laudīm, kas ierodas pie mūsu nometnēm un nodod pasūtinājumus, kuŗi nonāk mūsu nometņu pārvaldēs un kuŗos lūgta izziņa, kur še var dabūt degvīnu pret velosipēdu? Mūs tāpat interesētu, cik nacistu šodien kluvuši par kriminālnoziedzniekiem un labāku iespējamību dēļ slēpjas aiz mūsu nacionālām krāsām? Visam tam par spīti mēs vēl ceram, ka tagadējo Vācijas žurnālistu vidū atradīsies kaut nedaudzi, kas mūs aizstāvētu pret savdabīgo kampaņu, kas pašreiz pret mums vērsta jo lielā stilā."

Pasažieŗu vilcieniem atļaujas nevajaga

Dzelzceļu direkcija Minchenē paziņo, ka braukšanai pasažieŗu vilcienos Bavārijā no 15. janv. atļaujas nav vajadzīgas. Braukšanai ātr- un paātrinātos vilcienos pagaidām paliek spēkā **līdzšinējie atlauju** izprasīšanas noteikumi. **Tuvākas** iziņas sniedz stacijās.

Latvieši var studēt 20 Vācijas augstskolās

Latvijas Sarkanā krusta (Eslingenē) pilnvarotais pārstāvis docents **Pēteris Krūmiņš**, kas kopš pag. g. augusta sistēmatiski kārto latviešu akadēmiskās saimes lietas un šajā sakarā vairākkārt apmeklējas ASV un Anglijas okupācijas bruņoto spēku galvenās mītnes, vācu provinču valdības un daudzu augstskolu rektorus, par latviešu pašreizējām studiju iespējamībām „Latviešu Vēstnesi" informē:

— Militārās valdības atļauju darbības uzsākšanai ASV okupācijas joslā pirmās saņēma Heidelbergas, Marburgas un Erlangenas universitātes medicīnas fakultātes. No dažādu tautību pārvietoto personu (DP) vidus atļāva uzņemt par studentiem 150 Heidelbergā, 50 Marburgā (pie Lānas) un 50 Erlangenā. ASV okupācijas joslā tagad darbību uzsāk arī techniskās augstskolas Minchenē, Štutgartā, Karlsrūē un Darmštatē un lauksaimniecības akadēmija Hohenheinā. Pastāv noteikums, kas uzņemamo studentu — ārzemnieku skaitu ierobežo uz 10 proc. no studējošo vāciešu skaita.

Bez pašas Vācijas augstskolām tuvākā laikā ASV okupācijas joslā uzsāks darbību jauna — UNRRA's augstskola Minchenē, kas domāta vienīgi DP vajadzībām. Jaundibinātā augstskolā pieteikušies ap 3500 dažādu tautību studentu. Speciāla komisija patlaban pārbauda vai un kādi no pieteikušamies studentiem uzskatāmi par DP. Latvijas studentus uzskata par DP, ja viņi ir izbraukuši no Latvijas pēc evakuācijas pavēlu izdošanas vai arī tad, ja viņi var pierādīt, ka ir atsūtīti darbā uz Vāciju. Darbības uzsākšana UNRRA's augstskolā Minchenē bija paredzēta janvaŗa beigās.

Anglijas okupācijas joslā Militārā valdība Vācijas augstskolās rezervējusi sekojošo vietu skaitu triju Baltijas tautu studentiem kopā: universitātēs Ķīlē 60 vietu, Hamburgā 92, Mīnsterē 44, Bonnā 100 un Ķelnē 60, medicīniskā akadēmijā Dīseldorfā 28, veterinārmedicīnas augstskolā Hannoverā 14, techniskā augstskolā Hannoverā 24 un Braunšveigā 40 un kalnu akadēmijā Klaustālē 16.

Atzīmējams, ka plašāk pazīstamās universitātēs, piem., Hamburgā, pieteikušies vairāk studentu, nekā paredzēts brīvo vietu, kurpretim mazāk pazīstamās, piem., medicīniskā akadēmijā Dīseldorfā (darbojas medicīnas un zobārstniecības nodaļas) nesen, kā pirmais Baltijas tautu students, bija pieteicies viens pats lietuvietis.

Ārpus studiju iespējām jau minētās vācu augstskolās, anglu Militārā valdība nesen piekritusi darbības uzsākšanai Baltijas universitātē Hamburgā, kas domāta vienīgi triju Baltijas tautu studentiem. Baltijas universitātē, kā „Latviešu Vēstnesis" jau ziņoja, paredzētas 8 fakultātes: dabas zinību un matēmatikas, tautsaimniecības un tiesību zinātņu, filoloģijas un filozofijas, lauksaimniecības, architektūras un inženierzinātņu, mašīnbūvniecības, ķīmijas un medicīnas. Tuvākā nākotnē darbību uzsāks pirmās 4 fakultātes. Par Baltijas universitātes prezidentu izraudzīts prof. Fr. Gulbis. Izraudzīti arī 3 rektori, no katras tautības pa vienam. No latviešiem par rektoru darbojas prof. Dr. E. Dunsdorfs.

Franču okupācijas joslā Tibingenas universitātē uzņemti ap 160 latviešu studenti.

Pēc Militārās valdības rīkojuma, DP studentiem lekciju u. c. maksas nav jāmaksā. UNRRA event. Militārā valdība rūpējas par šo studentu novietošanu un apgādi. Studentiem pienākas saņemt normālās pārvietotām personām - DP paredzētās uzturvielu devas.

Kā redzams, latviešu studentiem pavērušās diezgan plašas iespējas studiju turpināšanai. Arī doktoru darbu izstrādāšana kļuvusi iespējama. Reflektantiem ieteicams personīgi sazināties ar attiecīgo katedru vadītājiem un tikai pēc principiālas piekrišanas saņemšanas kārtot tālākās formalitātes. Tas attiecināms it seviški uz techniško fakultāšu absolventiem, kam doktora eksperimentālu darbu izstrādāšanai nepieciešami aparāti. Vācijas augstskolās laborātorijas pa lielākai daļai smagi cietušas uzlidojumos, un daudz augstskolās eksperimentālu zinātnisku darbu reālizēšana tuvākā laikā nav iespējama.

Sakarā ar „NSDAP" aktīvistu atlaišanu no dienesta, Vācijas augstskolās rodas brīvas vietas mācības spēkiem. Pēc Militārās valdības paskaidrojumiem, jaunu mācības spēku pieņemšana ir katras augstskolas interna lieta. Visumā ārzemniekus šinīs vakantās vietās nepieņem, un ja kādam latviešu mācības spēkam izdodas saistīties darbā Vācijas augstskolā, tad tas uzkatāms par retu izņēmumu. Baltijas universitātei sākot darbu Hamburgā, protams arī Baltijas tautu mācības spēki pulcēsies tur pirmā kārtā. Šajā sakarā latviešu mācības spēkiem ieteicams visāda veida jautājumus un priekšlikumus adresēt fakultāšu dekāniem vai rektoram prof. Dr. E. Dunsdorfam: Baltic University, „Deutscher Ring", Karl-Muck-Platz, Hamburg (24).

Latviešu mācības spēkiem labas izredzes dabūt nodarbošanos arī UNRRA's augstskolā Minchenē. Kas vēlētos tur darboties, tam jāuzraksta lūgums vācu vai angļu valodā, adresējot to: An den Rektor UNRRA Hochschule, München, un norādot, kādās disciplinās vēlas lasīt lekcijas. Lūgumam jāpievieno dzīves apraksts, publicēto darbu saraksts un izpildīta ASV Militārās valdības anketa (Fragebogen). Kam nav iespējams lūgumu nodot personīgi universitātes rektorātā, tam ieteicams to piesūtīt tālākvirzīšanai uz universitātes senātu man — LSK pārstāvim doc. P. Krūmiņam, bei Rings, Pognerstr. 26/I, München 25 — Thalkirchen, Südbay. (13b).

Latviešu leitnanta un baltu rotas varoņgaitas Austrijā

„Šī dokumenta uzrādītājs — Aleksandrs Jurģis-Jurģītis ir latvietis un nevis vācietis. Viņš palīdzēja man un vēl 7 angļiem 1945. g. aprīlī Sv. Johanna ciemā, kad vācu „SS-vīri" mūs gribēja noslepkavot.

Karaliskās artilerijas 112. vienības seržants (paraksts)."

Liktenis man lēmis jau kopš pirmā pasaules kaŗa piedalīties visās latviešu kaŗavīru gaitās. Dzīve likusi daudz ko pieredzēt: vecais strēlnieks un kalpakietis, Tērbata, Valmiera un Tīreļu purvs 1915.—17. gados, Liepāja, Rudbārži un Jaunmuiža pie Ventas 1919. g. janvārī — martā blakus pulkvedim Kalpakam. Kaŗagaitās aizvadītas labākās jaunības dienas. Simti tuvu draugu un paziņu mūsu kaŗavīru vidū. Un arī trimdinieka gaitās Vācijā neskaitāmas atkalredzēšanās un nebeidzami nostāsti, kuŗos latviešu tautas smago likteni gaišāku padara vīras dēlu drosme, pašuzupurēšanās un arī visbrīnumainākās kaŗa dēkas.

Tā ir pavisam nejauša sagadīšanās, ka man rokās šis neparastais apliecinājums, daži vārdi, kas tik daudz izteic par latviešu kaŗavīru domām, stāju un rīcību arī tumšākajos mūsu tautas dzīves un trimdas posmos. Leitnantu Jurģīti iedomājos jau vairākkārt, bet vienmēr bija jāpaliek pie domas, ka arī viņš vairs nav dzīvajos, kritis kaut kur Pomerānijā vai pie Dancīgas. Un tagad viņš stāv manā priekšā un stāsta.

Neparasti, liekas, **bet tā tas ir bijis:** latviešu, igauņu un lietuviešu kaŗavīri arī ir bijuši drosmīgo partizānu vidū, kas plašiem Austrijas apgabaliem un novadiem izkaŗojuši un atguvuši brīvību no ienīstajiem vācu nacistiem un viņu „SS" vienībām vēl pirms Sabiedroto kaŗaspēka ierašanās.

„Mūsu — partizānu darbiba aptvēra samērā plašu Austrijas novadu Sv. Johanna, Aspuchas, Metmachas u. c. ciemu apkārtnē, trijstūrī starp Zalcburgu, Pasavu un Linci," par savām un savu kaŗadraugu gaitām atceras ltn. Jurģītis. „Biju kopā ar leitnantu — igauni Kivimegiju, virsseržantu — lietuvieti Balčunu, seržantu — lietuvieti Verbicku un ar mūsu Baltijas rotas kaŗavīriem, kuŗu vidū bija kā latvieši, tā arī igauņi un lietuvieši." Visi viņi bija uzauguši brīvās Baltijas valstīs, katrs savā zemē smēlušies nacionālu izglītību un jau asinīs ieņēmuši naidu pret visu brutālo un launo, kas Baltijas vastis mūžīgi apdraudējis, verdzinājis un postījis kā no austrumiem, tā no rietumiem. Nebija viņu vidū tādu, kas skaidri neapzinātos, ka brīvību Baltijas tautām nesusi anglo-sakšu uzvara 1918. gadā, ka arī viņu dzimtenes lielā labklājība un straujais uzplaukums radušies tieši ar šo uzvaru, ar tās nesto brīvību. Kaŗavīriem — baltiem nekad nebija sašķobījusies viņu nesatricināmā palāvība lielām Rietumu demokratijām. To nespēja mainīt arī baltu tautu stāvokļa traģika okupācijas gados, apstākļi un uzspiestais aizliegums cīnīties blakus šiem Sabiedrotiem par savu valstu brīvību, kā to mēs visi bijām vēlējuŗies un mācījuŗies savā vēsturē un dziļi ieliktu savā sirdī. Vācu okupācijas varas piespiedu mobilizācijas panāca to, ka 1945. g. martā īpašā Baltijas rotā apvienotas latviešu, igauņu un lietuviešu kaŗavīru saujiņas bija dzītas un trenkātas pa Vāciju, līdz tās — pašiem vāciešiem tāpat neizskaidrojami — bija nokluvušas Austrijas kalnos. Vairāk dienu baltu kaŗavīri svešos kalnājos

(Beigas sk. 3. lappusē)

„Teicami"

Amerikāņu 3. armijas inspekcijas virsnieks plkv. Dobs (Colonel Dobb) majora Blaina (Bline) pavadībā šinīs dienās iepazinās ar pārvietoto personu (DP) nometņu stāvokli Bavārijā. Par inspekcijas brauciena gūtiem iespaidiem viņš izteicies, ka kārtības, iekšējas pārvaldes un disciplinas ziņā visas viņu apmeklētās DP nometnes ierindojamas 3 katēgorijās, kas novērtējamas ar atzinumu: „labs", „ļoti labs" un „teicams". Kā mūs informē, pēc DP nometņu inspekcijas Švābijā, plkv. Dobs par atsevišķām nometnēm, piemēram, par Lauingenas latviešu nometni pie Donavas, par tās vadību un iekšējo kārtību devis īsu raksturojumu: „Teicami".

Un vēl

Augsburgas vācu laikraksts „Schwäbische Landeszeitung" 25. janv. n-rā atzīmē, ka tā 15. janv. ziņa „Dzīvojamās telpas ārzemniekiem" izsaukusi Augsburgas-Hochfeldas „dažādo nacionālo komiteju" enerģiskus atsaukumus. Vācu laikraksts tālāk tomēr saka: **„Ar to no jauna pierādīts, cik grūti pašreiz ierosināt atrisinājumus, kas patiktu visiem un no jauna neskartu nevainīgos. Lietuviešu komiteja kādā atbildē norāda, ka lietuvieši jau kopš gadsimtiem atradās eksistences cīņā pret lieliem kaimiņiem un ka viņi nekad nav simpatizējuši nacionālsociālismam, bet gan bijuši spiesti samaksāt savu organizēto pretestību nacistu režīmam ar tūkstošu savu tautiešu upuŗiem, jo viņus nošāva vai sadzina koncentrācijas nometnēs. Komitejas rakstā apsveikts mūsu ierosinājums attiecībā uz politiskās uzticamības pārbaudi un jautāts, vai jau būtu aizmirsts, ko nacionālsociālisma laikā nozīmēja vārds ‚brīvprātīgi'. Mēs paši zinām, ka lietuvieši daudz cietuši un ka tikai ar spēcīgāku, brīvībai naidīgu varu spiedienu viņiem bija jāatsakās no to jaunās un par visu vairāk mīlētās demokratijas. Tomēr Lietuva, cik mums zināms, bija vienīgā baltu zeme, kuŗai nebija „SS-leģiona" vai kaut kā tamlīdzīga. Igauņu nacionālās komitejas piesūtītais raksts izteic to pašu. Nav mūsu iespējās pārbaudīt tās apgalvojumu, ka Hochfeldā neesot neviena igauņa, kas būtu bijis „SS", „SA" un „NSDAP" loceklis. Daudziem tomēr zināms, ka Igaunijā bijuši daudzi nacistu iestāžu un „Gestapo" igauņu sabiedrotie un arī „SS-vīri", relātīvi daudz vairāk kā Francijā, Beļģijā un Holandē. — Par mūsu personīgo līdzjūtību katram atseviškam bez tēvijas un mantas palikušajam ārzemniekam nevienam nav jāšaubās. Bet ikviens mums piekritīs, ka (pašreizējais) Hochfeldas atrisinājums nevar palikt ilgam laikam, un būtu ļoti negodīgi (unfair) pārprast mūsu konstatējumu šajā sakarā."**

Vācu laikraksta „paskaidrojums" no jauna ieturēts tonī, kas, diemžēl, pārāk skaidri nojaužams vai visas tagadējās vācu preses nostājā pret Baltijas valstu un vispār ārzemju emigrantiem — DP Vācijā: viņi ir vai nu slikti cilvēki vai arī bijuši lielāki nacisti un to organizāciju dalībnieki, nekā miljoni pašu vāciešu. Lieku reizi to mēģina pierādīt arī šāds vācu laikraksta „paskaidrojums", kas atkal ir gandrīz vai atklāts uzbrukums ārzemniekiem, šajā gadījumā igauņiem.

Kontakts ar mēnesi

Zinātniska sensācija

Amerikāņu kaŗa ministrija **Vašingtonā** paziņo, ka amerikāņu zinātniekiem 10. janv. izdevies noraidīt uz mēnesi īsviļņu starus un atkal uztvert daļu no šīs planētas virsas reflektētiem stariem. „New York Times" speciālkorespondents par šo notikumu saka: „Cilvēkiem pirmo reizi izdevies nodibināt kontaktu ar mēnesi. Kādas amerikāņu armijas sakaru vienības Evana signālu mazajā laborātorijā Belmārā, Nudžersijas štātā, daži amerikāņu armijas zinātnieki uzmanīgi vēroja, kā pret uzlecošu mēnesi vērš radara ierīci. 2,4 sekundes pēc pirmā staru metiena noraidīšanas uz mērīšanas ierīces gaismas svītras paparādījās skaidri novērojams aptumsums. Radioviļņi bija atgriezušies no celojuma uz mēnesi." Korespondents tālāk raksta: „Nākotnē mums tagad atveŗas pilnīgi jauni ceļi konstatēt elektrību stratosfairā, mērīt radiofonu raidījumu traucējumus un tos arī novērst. Tagad paveŗas iespējas mēness un attālāku planētu precīzai kartografijai, bet militārā laukā — to ienaidnieka šāviņu atklāšanai, kas lido augstu pāri stratosfairai."

Radara ierīce pilnīgāk izveidota tieši otra pasaules kaŗa laikā, un tā īstenībā ir radio mērīšanas aparāts vietas un attāluma noteikšanai. Pats

(Beigas sk. 3. lappusē)

Līga Kronberga

Latvietei

Lai kādi bargi laiki nākuši, visi tie postījuši latviešu sievietes spodro māju, uz kuŗas stingrā pamata varēja balstīties mūsu tautas labklājība. Vīri, aizrauti cīņās un pasaules celos, varbūt dažbrīd mazāk jūt šo pašas tautas dzīvības saknes aizcirsnu, bet mums ir jābūt par to nomodā, lai reiz atkal mūsu zeme būtu skaista un mājīga.

Ikvienai latviešu sievai un jaunavai šodien jāiet mācībā pie Laimdotas un Spīdolas simbolu tēliem, jāņem vienas uzticības un mīlestības spēks un otras lepnā spītība un nepadošanās apstāklu varai. Latviešu sievietes dzīves cīņa šodien nav viegla. Ne viena vien sieva ar bērniem pie rokas palikusi bez aizgādnieka, ne vieņa vien jaunava aizklīdusi svešumā bez vecāk iem un tuviniekiem. Kur ņemt spēku paguruma brīdī, kur cerību bezcerībā? Liekas, piepildītā un skanīgā dzīve būtu pārtrūkusi tai brīdī, kad pametām savas dzimtās zemes pēdējo pēdu. Kur rast spēku un izturību?

Spēka avots verd mūsu kopējo sāpju liktenī, mūsu smago nakšu bezmiega stundās, mūsu sirdīs dziļi glabājamā un vārdos neizteicamā cerībā. Panesīgi mums jāpiepilda savas dienas ar darbu, lai neuzmācas šaubu pārdomas, kas prātus dara svārstīgus un nokauj ticību, ticību mūsu gaišākajam un skaistākajam ceļam — atpakaļceļam.

Šodien vairāk kā jebkad latviešu sieviete atbildīga par savu dzīvi un dzīvību ne tikai sev vien. Pie Latvijas mātes kājām tai reiz būs jānoliek savs dzīvības glabātājas godam nestais uzdevums. Mūsu svētīgā un briedīgā Latvijas zeme mums šūpulī līdzi likusi karstu dzīvības mīlestību, izturību un sirds siltumu. Nekādi svešuma vēji šīs veltes nedrīkst aizpūst un izkaisīt, nekādu vieglu dienu vēlēšanās iemidzināt. Grūtiem gadu simteņiem latviešu sieviete, smagasdarba nastas nesdama, ir izgājusi cauri uzticīga savam dzīvības glabātājas uzdevumam. Vai mums lai būtu mazāk spēka nekā mūsu senču sievām, kas nebijās iet vīriem līdzi cirsmu cirst, aptecēt mājas soli un ar gavilu lepnumu šūpot bērzu kārts šūpuli? Tiesa, mūsu asaras svešums dara rūgtākas, un mūsu priekam nav brīvo dienu aizrautības. Bet ar mums ir Spīdolas mantojums — latviskā kultūra, zinātnes un mākslas spožums, šīs kultūras apziņa, ko nekāds svešums nespēj ne atņemt, nedz dzēst. Tas mūsu grūtumu dara vieglāku un mūs nabadzībā bagātākas.

Lai latviete šodien iet mācībā pie Laimdotas un Spīdolas. Mīlestība un gudrība, dvēsele un gars palīdzēs tai nesalauztai nostaigāt tālo ceļu uz mājām.

„Latvju Vārds" Stokholmā

450 latviešu mazajā Bad-Mergentheimā

Nelielā Bad-Mergentheimas pilsētiņa Virtembergā atrodas uz Mainas pietekas — Tauberas upītes. No visām pusēm to apjož skaistie Švābijas kalni un augļu dārzi. Pilsētiņas ielās ar katru dienu redzamas jaunas sejas, arvien biežāk dzird latviešu valodu. No decembŗa te UNRRA's 69. vienības paspārnē veidojas un aug jauna nometne Baltijas tautu emigrantiem. Janvāŗa vidū no amerikāņu okupētās Virtembergas šurp saradušies turpat 850 baltu (to vidū ap 450 latviešu), bet pavisam paredzēts uzņemt apalu 1000. Latvieši ar pārējiem baltiem novietoti lielajā pilī, vairākās viesnīcās un privātās mājās. Agrāk apmetušies tautieši joprojām dzīvo privātos dzīvokļos un saņem UNRRA's apgādi. Telpas visus apmierina. Ar amerikāņu militārām iestādēm un UNRRA's vadību attiecības labas, neviens neatraujas no darba, daudzi strādā UNRRA's vai amerikāņu armijas darba vietās un, kas nav pēdējā vietā, arī saprašanās pašu baltu vidū ir laba un sirsnīga.

Visus baltus Bad-Mergentheimā pārstāv ievēlēta komiteja, kuŗā no Latvijas darbojas Dr. Vladimirs Vasiljevs, no Igaunijas māc. Raudseps un no Lietuvas Norkaitis. Komitejas priekšsēdis Dr. V. Vasiljevs ir arī Latvijas Sarkanā krusta pārstāvis. Par baltu kultūrālo aprūpi gādā īpaša komisija „Baltica", ko vada latviešu skol. H. Neliuss. Par tās locekļiem izraudzīti lietuvietis prof. Samoilo, latvietis Dr. Ed. Saule un igauniete māksl. R. Martinsone. Sekmīgi darbojas Dr. V. Vasiljeva vadāmie angļu valodas kursi, prof. Samoilo mājas mūzikas kopa, māksl. Borjera zīmēšanas studija, māksl. R. Martinsones teātŗa un skatuves kopa, Dz. Skulmes rotaļu un deju kopa bērniem, L. Trofimoviča dejas un ritmikas kursi pieaugušiem. Dr. Ed. Saules vadāmai izglītības nozarei laimējies priekšzīmīgi izveidot bērnudarzu un 7. janv. atklāt baltu kopējo tautskolu un ģimnaziju. Gimnazijas direktors ir pats Dr. Ed. Saule, inspektors māc. J. Dzirnis, paidagogi — prof. Samoilo, inženieŗi Bute un Strazds, agr. Niedre, māc. Raudseps, Klāsens, Ivanovs, Beitiņš, Hencelts u. c. Darbs sākts ar 60 skolēniem. Garīgo dzīvi vada Subates māc. J. Dzirnis. Ar komitejas priekšsēža un visu tautiešu atbalstu darīts iespējamākais pilsētiņā un tuvumā esošo latviešu kaŗavīru stāvokļa atvieglināšanai.

Pretstatā citām nometnēm, te arī savas atšķirības. Uzturam izsniedz īpašus kuponus, pret kuŗiem zināmās viesnīcās 3 reizes dienā dabū ēdienu. Dienas deva 2400 kaloriju, bet UNRRA's darbos pastāvīgi nodarbinātiem 3000, pie kam tie ēd savā viesnīcā. Uz rokas katrs ik dienas saņem vēl 330 g baltmaizes, 15 g tauku un 20 g cukura. Domāts sagādāt virtuvju inventāru un vismaz latviešiem gatavot ēdienu pašu nometņu virtuvēs.

UNRRA's slimnīcā darbojas arī daži latvieši. Organizējas skautu vienības un pašu policisti-ugunsdzēsēji.

Līdz janvāŗa vidum visiem jauniem mergentheimiešiem loti trūka cigaretšu, jo tās nemaz neizsniedza. Nav saņemti arī SK sainīši. Mūsu tautiešiem — UNRRA's tiešiem darbiniekiem un tās norādītos darbos strādājošiem izsniedz īpašus punktus, pret kuŗiem UNRRA's noliktavās pēc izvēles var iegādāties produktus, apavus vai apģērbu. Diena gadījuma darbos dod 3—4 punktus, nedēļa pastāvīga darba 12—16 punktu. Cigārs dabūjams par 1 p., kārbiņa cigaretšu (20 gab.) 4, plāksnīte šokolādes, gabaliņš vācu ziepju vai bundžiņa sardīnu 4, bundža gaļas, bundža margarīna vai kārbiņa rozīnu 8, bundža piena pulvera 12, pāris zeķu, vīriešu apakšbikses vai sieviešu biksītes 20, pāris kurpju 50, uzvalka drēbe 100 punktu u. t. t.

Neziņas un neskaidrības pilnas mūsu trimdas dienas. Tās cilvēcīgākas un gaišākas padara amerikāņu varas pārstāvju un Vienoto Nāciju kopējās organizācijas — UNRRA's siltais atbalsts. Paldies par to!

Agr. Paulis Kuga

Chronika

Daudz vietās UNRRA's vienības savu iespēju robežās paplašina un padziļina gādību par latviešu DP garīgo un materiālo labklājību. Lauingenā pie Donavas UNRRA's 308. vienības direktors Klifords Molsijs (Malsie) ar aprūpes vadītāju Elliju Merreju (Elly Murray) 28. janv. saaicināja kopā visus latviešu nometnes kultūrālā darba vadītājus un „Latviešu Vēstneša" pārstāvi, uzklausot ziņojumus par paveikto un vajadzībām mūsu tautiešu kultūrālās aprūpes laukā. Jauns konkrēts atbalsts apsolīts visās nozarēs, neaizmirstot ne latviešu bērnudārzu, pamatskolu un ģimnaziju, nedz arī pašu latviešu plaši noorganizētos autotechnikas kursus, kuŗos jau 100 dalībnieku, jaunorganizējamos mājturības kursus, valodu kursus, jau samērā regulāros zinātniskos priekšlasījumus prof. Dr. B. Jirgensona vadībā, sportistu nodarbes u. d. c. Šos pasākumus UNRRA atbalstīs vēl vairāk kā no saviem līdzekļiem, tā arī ar Bavārijā darbību uzsākušās amerikāņu YMCA's palīdzību (V. B.). — No ASV atgriezies UNRRA's pārstāvis Dr. Bedo UNRRA's galvenajā mītnē Hechstā pieņēmis Visbādenas baltu pārstāvjus, kam norādījis, ka baltu DP amerikāņu un vācu presē veltītiem nelabvēlīgiem rakstiem neesot lielas nozīmes. Par baltu emigrācijas iespējām viņam norādījumu neesot, lai gan viņš nupat ticies ar UNRRA's vadītāju Vācijā sēru ģenerālleitnantu Morganu. UNRRA baltus Vācijā apgādāšot ne ilgāk par gadu. Vācijā mēs nepalikšot, bet neesot zināms, kad un uz kurieni mūs vedīšot. Ziemeļamerikā daudzi baltiem esot loti labvēlīgi. — LCP nolēmusi, ka latviešu nometņu un novadu komitejām no visiem saviem ienākumiem ik mēnesi 15 proc. jānodod sava apgabala latviešu komitejai, kas savukārt 50 proc. no šiem ieņēmumiem un 15 proc. no saviem tiešiem ienākumiem nodod Latviešu Centrālai komitejai. Minētie procenti nav jānodod no komiteju periodisko izdevumu un saimniecisko pasākumu ienākumiem. — Uz Lērtes „Cerčila" nometni pārvietoti līdz šim „Rūzvelta" nometnē dzīvojušie latvieši. „Cerčila" nometnē tagad 610 tautiešu, kas 27. janv. vēlēja jaunu nometnes pārvaldi un sabiedrisko tiesu („Latvija" Lērtē). — LSK pārstāvis Ambergā A. Strazdiņš nesen apmeklējis Auerbachas gūstekņu nometni, kur viņš mūsu kaŗavīrus nedrīkstējis redzēt, bet gan saņēmis viņu darinātās rotallietas latviešu bēgļu bērniem un kaŗavīru vēstules. Viņi raksta: „Mēs esam ap 250 vīru, bet izkaisīti pārējo gūstekņu vidū. Tāpēc mums grūti sadalīt LSK piegādātos pārtikas sainīšus un nedaudzos latviešu laikrakstus un grāmatas. LSK vajadzībām savā vidū savācām 1000 marku, bet vēl nav atļaujas tās nodot. Nometnē esošie Baltijas vācieši, kas no Latvijas repatriējušies 1939. g., tāpat uzdodas par latviešiem, un ar to var kaitēt visai mūsu lietai." Šajā nometnē atrodas arī 13 latviešu virsnieku un latviešu senkultūras pētnieks Osvalds Līdeks. Virsnieku vidū vairāki ievainotie un amputētiem locekļiem. Tautiešiem, kas par šiem kaŗavīriem vēlētos tuvākas ziņas vai gribētu viņiem nodot sainīšus, iepriekš jāsazinās ar LSK pārstāvi A. Strazdiņu: DP (Latvian) Camp, Pestalozzischule, Amberg, Oberpfalz, Bayern, 13a (Osvalds Akmentiņš). — 5 latviešu nometnes Augšpfalcas „Neunburg vorm Wald" apriņķī tautieši atsaucīgi ziedo pārtiku, cigaretes, veļu un citas mantas latviešu kaŗavīru apdāvināšanai Beļģijā, gūstekņu nometnēs Vācijā un slimnīcās. Švarchofenas nometnē šim nolūkam ziedots 10 kārbiņu cigaretšu (V. Zirnītis). — Mērbekas baltu nometnē privātās mājās mīt 1300 latviešu. 14 km tālāk Lādē, kas izvērtusies par lielu centru ārzemniekiem, jo ar apkārtējiem ciematiem te dzīvo 14.000 DP, dala latviešu mīt barakās kopā ar lietuviešiem, bet decembrī no Šternhutes šurp pārvietotie tautieši 2 mājās, kur katrai ģimenei sava istaba vai pat divas. Lāde atrodas pie Vezeras upes, 12 km no Mindenas. — Mintauta Egliņa „Tērvetes" apgādā decembrī Oldenburgā 150 eksemplāros iznākušas Jāņa Vesela „Latvju Teiksmas." — Vestfāles Halles latviešu nometnes iemītniece Irena Klimova 5. janv. vietējā baznīcā salaulāta ar britu armijas seržantu Denisu Sidneju Stīru. Jaunais pāris februāŗa sakumā dosies uz Angliju („Mītnes Viesis" Vestfāles Hallē). — Atzīmējot dižā Zemgales dziesminieka Vila Plūdoņa nāves dienu, Marktredvicas latviešu nometnes Edvarta Virzas pamatskola 15. janv. rīkoja viņa piemiņas stundu (Ed. Tūters). — A. Lazdiņš Šongavā, Dienvidbavārijā 15. janv. ar UNRRA's atļauju sāka izdot laikrakstu „Dzimtenes Balss," kas iznāks 2 reizes mēnesī. Tā galvenais redaktors B. Semaško, redakcijas kollēģijā A. Tērauds, E. Venters un M. Žagariņa. Redakcijas adrese: Hotel Eisenbahn, Schongau, Bayern (13b). Jaunais laikraksts pirmām kārtām kalpos Altenštates nometnē dzīvojošiem tautiešiem. — D. Muižnieks no Kaiserslauternas franču okupācijas joslā raksta, ka tur mīt ap 200 baltu, citu latviešu un baltu aizmirsti. Attiecības ar frančiem un dzīves apstākļi loti labi. Baltu sarīkojumus, kuŗiem paprāva zāle ar 600 vietām, labprāt apmeklē franču pārstāvji (O. Krs.). — 16. janv. — nedēļas vidū Kleinkēcas latviešu nometnē pie Donavas pianiste Velta Anševica iepriecināja ar klavieŗu mūzikas vakaru, ko noklausījās arī UNRRA's darbinieki. Mākslinieces saņēma pateicīgo klausītāju veltes (M.).

Domas un sirds

Aleksandra Balode

Es ticu

Es ticu, tur aiz zvaigžņu bariem,
Kurp dvēsle sāpēs, ilgās steidz,
Aiz sudrabotiem mēness stariem
Tēvs mīlestību neizbeidz.

Es ticu, Viņa gudrā ziņa
Ļauj allaž mīļam nīkt un zust,
Lai atlikušā mūža dziņa
Steidz Viņu dziļāk sirdī just.

Es ticu, svešā malā klīstot,
Kur domas pagātnē tik mīt,
Tu neļausi man, agri vīstot,
No izmisuma kroni vīt.

Es ticu, celš uz dzimto sētu
Ir Tēva sirdī iezīmēts;
Viss, celts ar zemes prātu lētu,
Nav Debess Tēva iemīlēts.

Es ticu, Tēvs ar stipru roku
No zvaigžņu stariem tiltu cels
Un eņģļu pulks ar mēness loku
No cela visus šķēršļus vels.

Es ticu, tur aiz zvaigžņu bariem,
Kurp dvēsle sāpēs, ilgās steidz,
Aiz sudrabotiem mēness stariem
Tēvs mīlestību neizbeidz.

Nākotnes pamati

Haralds Zaļums

2.

Un tad nu, domājot par mūsu nākotnes dzīvi dzimtenē, mums visiem ir skaidrs, ka būs zināms starplaiks, iznēmuma stāvoklis līdz Saeimas vēlēšanām, kas, pats par sevi saprotams, būs ārkārtīgi grūts gan visas dzīves materiālo priekšnoteikumu trūkuma, gan arī garīgās nedrošības un iekšējas politiskas neskaidrības dēļ. Šajā laikā mums jāieiet ar jau iepriekš noskaidrotiem principiem, jo mēs varam padarīt šo laiku vēl grūtāku, ja rīkosimies pēc tā parauga, ko rādām savā trimdā. Mēs esam pārliecināti, ka latvietis savā dzimtenē būs daudz labāks kā svešumā, jo tās psīchiskās ievirzes, kas ir še, tur nebūs. Tomēr šajā pārejas laikā vien mēs varam jo viegli, gluži atlautā kārtā politiski cīnoties, tā sagandēt savu dzīvi, ka dažu gadu vietā būs vajadzīgi veseli gadu desmiti, lai atkal tiktu uz kājām. Padomājiet, kas notiks, ja cīnoties pēc politiskās varas valstī, pilsētā un pagastā, cilvēki saskelsies 30 un vēl vairāk partijās, un dzīves centrā šādā sakarībā izvirzīsies pazīstamā pretinieku kengāšana, pagātnes revīzija pēc visiem viedokļiem, sēdināšanas cietumos, piekaušanas, spīdzināšanas un pat nogalināšanas. Še var būt tikai viena izeja — totāls pamiers politiskā frontē, totāla apelācija pie cilvēcības principa, pārliecība vai vismaz pieņēmums, ka latvietis, kas pārdzīvojis otru pasaules karu, nav pielīdzināms asinskārīgiem okupantiem un, būdams kungs pats savā zemē, var būt daudz labāks nekā ir bijis tikko pārdzīvotajos nebrīvības un bēgulošanas gados. Nesāksim tiesāšanu par agru tikai tāpēc, ka ar to var „izsist" tā saucamo politisko kapitālu. Tā drīkst sākties tikai tad, kad politiskās vētras norimušas, ievēlēta jauna Saeima, un var sākt darboties juridiskas tiesas.

Zināms, mums jācenšas panākt, lai vadošos amatos pēc iespējas ātri nāktu personas, kas izturējušas nevainojamu stāju okupācijas gados. Mēs esam pārliecināti, ka mums ir kompetentas personas, kas vajadzīgā brīdī sastādīs valdību, tādēļ aiz rūpēm, ka nepaliekam tukšā, nesāksim tās sastādīt visās malās paši. Bet smalko sijāšanu nebūs iespējams uz reizi izdarīt, jo pirmkārt, vajadzīgi paši sijātāji, — kas būs tie? — še varam nonākt burvju lokā. Un tapēc lausim valdības iecceltam pagasta vecākam iznēmuma stāvokļa laikā darīt savu darbu pēc šai laikā noteiktajiem principiem, nesāksim revidēt viņa reputāciju, ja vien uz viņa sirdsapziņas nav neapšaubāmi noziegumi pret tautiešu dzīvību un mantu. Par viņa pagātni, spējām un darbu vēlāk lai nodod spriedumu vēlētāji un, ja tas vajadzīgs, objektīva tiesa. Un nevienlausim viņam strādāt, bet arī visi palīdzēsim ar tādu ievirzi, it kā viņš būtu vai arī būtu kļuvis labākais cilvēks pagasā, jo citādi viņš nevarēs veikt savu grūto darbu. Un ne tikai klausīsim viņa aizrādījumiem, bet arī paši ar istu latvisku darbīgumu centīsimies darīt, cik vien iespējams, paši meklēsim, kur pielikt roku, pie tam labi zinādami, ka mūsu izpostītā dzimtene sākumā ne ar ko rokām taustāmu mūsu darbu samaksāt nevarēs. Mums visiem lielā dzimtenes dzīves atjaunošanas darba priekšā jādod savstarpīgs morāliskās uzticības avanss, lausim katram par to pirmkārt norēkināties ar pozitīvu darbu nākotnē! Tātad lai cilvēcības un kristīgās tuvāku mīlestības princips ir pirmais, kam jāstāv mūsu nākotnes dzīves pamatā, un nesāksim šo dzīvi ar tagad jau pasaulē tik pārāk parasto izrēkināšanos. Vēl jo vairāk tāpēc, ka mūsu tautas dzīvības koka zari iz tik briesmīgi apcirpti, ka mēs paši nedrīkstam tam pirkstu pielikt, lai gluži sakaltuša zara vietā nenogrieztu ne vienu vien vēl zaļot spējīgu atvasi.

No cilvēcības principa pozitīvas puses mūsu dzīves centrā pirmām kārtām jāstājas gluži bioloģiskam viedoklim: jādara viss, lai saglābtu un veicinātu tautas dzīvības spēkus. Mums jāsadala pārtika tā, lai visi vēl palikušie vēl varam izturēt, un ja kāda latvieša, sevišķi bērna, dzīvība nonāk briesmās, mums gandrīz vajadzētu visā valstī izsludināt trauksmi. Pārtiku un medicīnu tautai — mūsu pirmais lozungs!

Pēc cilvēcības principa par otru mums jāatzīst nacionālais. Šķiet, gandrīz lieki ir to pieminēt, tomēr skaidrībai jābūt. Un še mums jāatceras, ka, kamēr no vienas puses taisni šai karā par izšķirēju faktoru ir izrādījušās tēvijas mīlestības jūtas, — par savu dzimtenes brīvību ir cīnījušās un uzvarējušas it visas Sabiedroto nācijas, arī Padomju Savienība, — tomēr, tāpat kā radušās pirms simts gadiem, vēl tagad cirkulē mācības par „šķiru" internacionālo saistību augstākstādīšanu par nacionālajām; mācības, ka tautu izšķirības ir kaut kāda nenozīmīga gadījuma parādība, kam agrāk vai vēlāk jāpazūd. Lai citas tautas domā un dara kā grib, — mēs, latvieši, kam mūsu tautas eksistences jautājums ir svārstījies starp dzīvību un nāvi, zinām, un mūsu sirds to ik dienas saka, ka mums pasaulē nav nekā vērtīgāka par apziņu, ka piederam tradiciju ziņā vecai, bet bioloģiska spēka ziņā jaunai kultūras tautai, kas kopš gadu tūkstošiem dzīvo Dzintarjūŗas krastā. Ja mūsu tautas un valsts eksistences tiesības atņem, mēs negribam tādā pasaulē dzīvot! (Šī doma ir jau sen pazīstama, bet ne arvien pietiekoši apzināta: ir grūti domāt kaut ko vērtīgāku par tautu eksistenci. Tāpat var teikt, ka nav nekā nožēlojamāka par faktu, ka 20. gadsimtenī pat inteliģentu cilvēku labākās domas var iet uz slepkavu, laupītāju un vergu tirgotāju valsti kā uz savu ideālu). — Un tāpēc mums jāapzinās sevi par kultūras tautu, kaut arī mazu, tomēr līdztiesīgu starp citām lielām un mazām, un paceltu galvu jāstāv par savām tiesībām. Lieki piezīmēt, ka uz Baltijas valstīm nekad nav varēts attiecināt agresīvā nacionālisma pārmetumu, — mēs gribam dzīvot tikai savā zemē, un mums gluži svešs ir pat tāds nacionālais egoisms, ka mēs būtu ar mieru pieņemt kādas citas tautas zemi, ja arī mums to piedāvātu, un lai arī tās īpašnieki diezin ko mums būtu nodarījušī! — Tīra, skaidra nacionālisma pirmkārtīgo vērtības apziņu mēs turpināsim vēl ciešāk ieaudzināt mūsu tautā, un nevienai partijai, nedz arī preses organam nebūs par to zoboties vai citādi niecināt. Ar šo deklarāciju mēs tikai neapšaubāmi izteiksim mūsu tautas pašreizējo dvēseles noskaņojumu.

Trešais pamatprincips lai būtu darbs, cieņa pret to un darba darītāju. Mūsu darbīgā tauta nav ar varu uz darbu spiežama, nedz arī kādai citai tautai būtu tiesība šo tikumu mums mācīt. Mēs neiesim ar varu meklēt rokā slaistus, darba nedarītājus un „izsūcējus", — lai šo pañēmienu patura tie, kam darba jēdziens ir politiska tirgus prece. Mēs uzsvērsim darba pozitīvo pusi, veidosim savu dzīvi tā, lai visiem būtu ko darīt, gan darītāji atradīsies. Mēs neatļausim arī radīt plaisu starp strādnieka un zemnieka darbu, „rupjāku" un „smalkāku" darbu, jo ikviens darbs un darba darītājs, ja vien tas strādā pēc labākās apziņas, ir no morāliskā viedokļa absolūti vienlīdz vērtīgs. Darba organizētājam, t. i. darba devējam, priekšniekam vai vadītājam viņa stāvoklis tamlīdz nedod ne mazāko tiesību uzskatīt sevi par labāku vai vērtīgāku un izmantot darba attiecības savas personas izcelšanai, tāpat strādniekam nav iemesla kaut kādā ziņa justies mazvērtīgākam. No abām pusēm daudzkārt piedzīvots pretējais, — turpmāk tas tā nedrīkst būt, jo sevišķi tādēļ, ka latviešu vadītāji darbinieki, ārsti, inženieŗi un citi ir un būs strādnieku un zemnieku dēļi.

(Turpmāk beigas)

Kontakts ar mēnesi

(Turpinājums no 1. lappuses)

nosaukums radies no angļu vārdiem „Radio Detection and Ranging". Isviļņu gaisma, tāpat kā skaņa, atduroties pret cietiem priekšmetiem, reflektējas (pie skaņas mēs to saucam par atbalsi). Radara ierīcē raidījuma atbalss nav dzirdama, bet gan redzama. Kamēr staru izmešanas lokā neatrodas neviens priekšmets, ierīces novērojumu daļā saskatāma pilnīga, taisna un gaiša līnija. Ja raidaparāta sniedzamības lokā nokļūst jebkāds priekšmets, līnija izliecas un dažās vietās veido smaili vai loku, pēc kā var noteikt raidījuma lokā nokļuvušā šķēršļa vai priekšmeta veidu. Otrā pasaules karā ar šādām radara ierīcēm, kas bija izveidotas līdz augstākai pilnībai, konstatēja lidmašīnu tuvošanos un to atstatumu. Lidotājiem arī pilnīgā tumsā un miglā šāda ierīce deva iespēju orientēties un droši tuvoties saviem mērķiem. Zinātniskais eksperiments, kuŗa rezultātā tagad izdevies uzņemt saskari ar mēnesi, prasīja radara ierīces jaunas pilnības sasniegšanu, jo izplatījumā raidāmie stari bija jāmet ārkārtīgi šaurā kūlī, lai tie varētu trāpīt mēnesi, kas no zemes atklājams tikai pusgrada šaurajā stūrī.

Mēness no zemes atrodas 385.000 km atstatumā. Tas nozīmē, ka īsviļņiem turp un atpakaļ jāmēro 770.000 km, kam, pie gaismas ātruma 300.000 km sekundē, arī bija vajadzīgas zinātniskās sensācijas 2,4 sekundes.

UNO portreti

Londonā, janvārī: — Kāds amerikāņu rakstnieks reiz ir rakstījis: Starpība starp gudriem un dumjiem cilvēkiem īstenībā ir ļoti maza. Abi dara daudz kļūdu. Muļķi vienmēr izdara tās pašas kļūdas, gudrie aizvien jaunas..." Par šo izteicienu jādomā, kad plašajā Vestminsteras zālē pirmo reizi dzird 50 nāciju delegātu runas. Pēc rakstnieka domām, Vienoto Nāciju pārstāvjiem jābūt gudriem. Viņi, bez šaubam, arī kļūdīsies, bet tās būs jaunas kļūdas, jo viņi neatkārtos Tautu Savienības pielaistās. Neskatoties uz lielo ārējo līdzību ar tām sanāksmēm, kas notika Ženēvas Quai Wilson'ā vai Arion Park'ā, te visur izjūt lielos panākumus, ko šī organizācija dod pasaulei. Gandrīz bērnišķīgā sajūsma, kas bija raksturīga Tautu Savienībai divdesmitajos gados, tagad izzudusi. Tās vietā iestājies auksts, lietisks, pesimistisks reālisms. Arī tagad ir apakškomisijas, izmeklēšanas komisijas, ieceltas ekspertu grupas, bet — jūt gandrīz bailu steigu, ar kādu šīs komisijas steidzina darbu, kā rezultātus pārbauda vadība. Arī tagad dzird skaistas runas, bet tās nav nacionālo stāju atspoguļojums. Tās atstāj patīkamu un gaŗlaicīgu iespaidu ar to, ka visi runā par vienu un to pašu lietu un nonāk pie viena un tā paša gala slēdziena. Trūkst lielu personību, kādas bija Briāns, Čemberlens, Strēzemanis, Grieķijas Nikolass Politiss, Rumānijas Nikole Titulesku vai Ungārijas Antals Aponjis, bet tagadējais labi saspēlējies ansamblis būs, varbūt, labāks par to, kas bija Ženēvā, kur blakus izcilajām personām visi pārējie bija spiesti tēlot tikai statistu lomas. Tomēr arī Vestminsteras zālē vēl aizvien netrūkst interesantu personību. Preses cilvēkam tās ir izdevība fiksēt ar savu kameru.

Pauls Henrijs Spāks — Beļģijas ārlietu ministrs ir konferences priekšsēdis, īsts diplomāts. No tālienes viņš ar savu cigāru, platmali un druknumu atgādina drīzāk kādas provinces komercbankas direktoru, nekā veiksmīgu diplomātu. Tikai sarunā ar viņu — tuvumā redz, ka mazās, kādreiz dzīvespriecīgās un kustīgās acis zaudējušas savu dzīvespriecigo izteiksmi. Kad vācieši iebruka Beļģijā, Spāks aizbēga uz Spāniju, no kurienes viņš pēc vairākiem nepatīkamiem internējumā pavadītiem mēnešiem beidzot nonāca Londonā. Trimdas gadi tagad 46 g. vecā vīra sejā atstājuši savas pēdas. Arī kā runātājs Spāks, kas tikpat labi runā angliski, kā franciski, kļuvis niansētāks. Viņš vēl arvien ir viens no sanāksmes labākiem runātājiem. Žoržs Bido — franču ārlietu ministrs, par nožēlošanu, vienmēr nevar būt Londonā. Ja apstākļi to atļauj, viņš sēžu starplaikos aizlido uz Parīzi. Sanāksmē viņš ienes arvien jaunu toni. Viņu, tāpat kā daudzus citus, šajā sanāksmē izceļ pēdējo gadu pārdzīvojumi. Arī Tautu Savienībā piedalījās pirmā pasaules kaŗa dalībnieki, piem. „kapteinis Idens", bet tie tomēr stāvēja daudz tālāk no pārdzīvotā kaŗa dziļajām problēmām salīdzinājumā, piem., ar Bido, kas kopš 1942. gada sākuma bija franču pagrīdes pretestības kustības dvēsele. Gandrīz neviens no pilnsapulces dalībniekiem sevī neapvieno tik interesantas pretešķības kā viņš. Sākumā mazs, kluss, lai gan apdāvināts „Louis le Grand" ģimnazijas skolotājs un kaŗa dalībnieks. 1941. gadā viņu atlaiž no vācu kaŗa gūstniecības. Bido kļūst par franču pretestības kustības — „Maquis" vadītāju. Skolotājs, kas jau pirms kaŗa mēģināja darboties žurnālistikā, tagad parādās par nepārspējamu pamfletistu, kas slepeni rediģē „Kaŗojošās Francijas Ziņas." Gandrīz mazs augumā, ar stipri attīstītiem vaigu kauliem kalsenā sejā, viņš maz vērības velti savam apģērbam, zobos tam parasti dzelteniga cigarete. Nekas viņā neatstāj cīnītāja iespaidu. Kad viņš pēc Parīzes atbrīvošanas 24. augustā, nākot tieši no barikādēm, sastapa grupu vācu ievainoto virsnieku un tiem stādījās priekšā par pretestības kustības vadītāju, tie negribēja viņam ticēt. Viņš teica: „Es apsveicu jūs ar drīzu izveseļošanos un novēlu jums drīzumā atgriezties atbrīvotā Vācijā."

Kā toreiz vācu kaŗavīri, tā tagad Londona atrodās mazā vīra ietekmē. Viņš runā sevišķi labi, lai arī mazliet docēdams. Savu personu viņš nekad neizbīda, bet neredzēti lielu enerģiju parāda, ja vien lietas skaŗ Franciju.

Andrejs Gromiko, PSRS delegāts, ir krievu diplomātijas „jaunais vīrs". Mazliet stīvs, formāls un ārkārtigi mazrunīgs, bet sarunā pamazām atplaukst. Nevar iedomāties lielākus pretpolus kā Gromiko un Ļitvinovu, kas Padomju Savienību reprezentēja Tautu Savienībā. Ļitvinovs debatēja, nemaz nekautrēdamies savas sliktās angļu un vācu izrunas. Gromiko, turpretim, ļoti korektā un izkoptā angļu valodā runā aizvien ļoti atturīgi. Viņš, atšķirībā no Ļitvinova un no pārējo krievu diplomātu lielākās daļas, ir skolots diplomāts, jo ilgus gadus strādājis Vašingtonā par sūtniecības padomnieku. Amerika, kā redzams, viņu stipri ietekmējusi. Viņa tumšie mati, biezās uzacis un dziļi gulošās tumšās acis neatstāj tipiski krievisku iespaidu, ko vēl pavairo viņa amerikāniski piegrieztie un rūpīgi koptie uzvalki. Neskatoties uz savu noslēgtību, Gromiko draugus sev iegūstot ātri, un stāsta, ka sevišķas spējas viņš parāda komitejās, kur nepieciešams smalki saskaņots darbs.

Vellingtons Kū, Ķīnas delegāts, reprezentē veco Ženēvas skolu. Sūtnis jau kopš gadu desmitiem un vairākas reizes ārlietu ministrs, viņš ir icilākais ķīniešu diplomāts. Viņš runā franciski kā parīzietis, angliski kā londonietis un vāciski kā berlīnietis. Tikai retos gadījumos runās viņam pazib ķīniešu šļupstošais „s". Vellingtons Kū ir dienvidķīnietis, viņa trauslā ķermeņa uzbūve, šaurā garenā galva un gaišā, gandrīz baltā ādas krāsa norāda, ka viņš ir dzimis tālu no Mongolijas. Viņš ir lielisks runātājs, kas runas gan parasti nolasa, bet tik labi, ka liekas, it kā viņš runātu brīvi. Kad viņu redz staigājam gaitenī neskaitāmu sekretāru pavadībā, ko še gan iepriecinoši nesauc par „zaudētiem soliem", kā tas bija Tautu Savenībā, viņā tūlīt var pazīt izcilo, rafinēto diplomātu, kas visās starptautiskās sanāksmēs, no Briseles 9 valstu konferences līdz pasaules miera konferencei, savu zemi vienmēr reprezentējis ar panākumiem.

Eksotiskie delegāti arī ir pilnsapulces intereses centrā.

Emīrs Feizals Ibns Abduls Asizs, Ibn Sauda otrs dēls no tā 60 bērniem, reprezentē Saudi-Arabiju. Viņš valkā arabu tradicionālo tērpu — burnusu, baltu turbānu un sandales. Vakaros viņš netērpjas frakā, bet apmaiņa balto turbānu ar zeltā apšūtu. Vienīgo delegātu — karaliskā nama locekli pienācīgi arī apsargā. Kamēr Elīnora Rūzvelta, Edvards Stetiniuss, Bevins un daudzi citi brīvi kustās žurnālistu vidū, karaliskajam princim, kas ir arī savas zemes ārlietu ministrs, pastāvīgi seko nubiešu sardze un viens pavisam neeksotisks Skotlend-Jarda detektīvs. Pilnsapulces dalībnieki stāsta, ka sarunās princis nepavisam nav eksotisks, bet gan ļoti veikls diplomāts.

O. S., pēc „NZ" Londonas korespondentu ziņojumiem.

„Nepaies ne 3 gadi..."

Kaut arī sebu, tomēr gribam lasītājus iepazīstināt ar Latvijas valsts svētku dienas atzīmēšanu Francijā. Tādēļ šis raksts.

Pie sienas starp divi lauru kociņiem liels Latvijas karogs un pie tā runātājs: Latvijas sūtnis Francijā Dr. O. Grosvalds.

„Mēs pulcējamies šai viesmīlīgajā namā, lai, kaut arī privāti, atzīmētu mūsu valsts svētkus, mūsu neatkarības nodibināšanas 27. piemiņas dienu. Izkaisīti pa visu Eiropu, latvieši šodien daudzās valstīs un pilsētās sanāk kopā, lai kavētos atmiņās un cerībās pie mīlās dzimtenes tēla," — šādiem ievadvārdiem sūtnis uzrunā klātesošos: vecos un jaunos Parīzes latviešus.

„Nevajaga padoties izmisumam, nevarīgi nolaist rokas. No visām vietām, kur vien latvieši dzīvo, no Zviedrijas, Dānijas, Vācijas, Šveices, tepat no Francijas un no citām zemēm nāk vēstis par to, ka mūsu tautieši rosīgi organizējas, dibina palīdzības iestādes un gādā par darba iespējām. Viņi nezaudē ticību labākai nākotnei un izsakās ar apbrīnojamu paļāvību un drosmi. Latvietis allaž bijis pazīstams ar savu izturību, neatlaidību un cieto gribu, tam redzam pierādījumus arī šodien. Nāk prātā Raiņa neaizmirstamās vārsmas, kuŗas man gadījās citēt kādā avīžu rakstā 1918. gada 18. novembrī, tieši pirms 27 gadiem:

Mēs būsim lieli tik, cik mūsu griba.
Caur gadu simtiem latvju vanags skries,
Caur tumšiem mežiem, purvu muklājiem,
Pār baltiem kaulu klātiem kauju laukiem,
Līdz sapņu sauli droši sniegs.

Šī griba, kas mums palīdzēja iegūt patstāvību, uzcelt ziedošu valsti, mums tagad palīdzēs pārciest un izturēt. Sadosim rokas, stāvēsim plecu pie pleca, neapkaŗosimies, nezaudēsim ticību mūsu tautas un valsts labākai nākotnei! Lai ejam šai tumšai pārbaudījumu un ciešanu ielejai cauri ar drošu sirdi un nenoliektu galvu! Mūsu sirdsapziņa ir tīra, un mūsu lieta taisna. Tā diena atnāks, kad atspīdēs taisnības saule un kad viņas stari liks uzliesmot atjaunotā piemineklа galotnē trim zvaigznēm, mūsu brīvības zvaigznēm, ko arī tumšākā naktī katrs krietns latvietis un latviete tura svētas savā sirdī!

Dievs svētī Latviju!"

Un Latvijas himna pāršalc telpu, vēršot šo mirklī svētnīcā, kaut daža balss iedrebējusies, acīs pavīdējis miklums...

Priekšnesumu daļā klausītājus iepriecina Dzidra Jaunzema, kas saņem divkāršu piekrišanas apliecinājumu ir par krāšņo tautas tērpu, ir par iejūtīgo latvju dzejnieku darbu skandinājumu, sirsnīgi aplausi algo arī Veras Jansones un Viktorijas Treses priekšnesumus.

Noslēgumā sirmais un pārbaudītais latviešu draugs Raimonds Dunkans sajūsmina ar savu pareģojumu. Viņš atgādina, ka savā laikā no 1901. — 1912. g. sludinājis un pareģojis gan Amerikā, gan Irijā Irijas neatkarību. Un, lūk, Irija savu neatkarību ieguva. Gluži tāpat bija ar Krētu un ar... Latviju.

„Jāgan, mīlie draugi, 1917. gadā es Parīzē, kur toreiz bija tikai 15 latviešu, Gupijona mākslas galerijā sarīkoju „latviešu dienu", kuŗā piedalījās arī lielais lietuviešu dzejnieks Lubišs-Milošs, kuŗu tai dienai par godu pārvērtām latviešu dziesminiekā. Viņš toreiz mums teica viņa franču valodā tulkotās Raiņa Lauztās priedes. Klausītāju vidū bija arī pazīstamie franču profesori, uzticami latviešu draugi — Mijē, Mejē un Senoboss. Šo teicami izdevušos sanāksmi toreiz, 1917. gadā, nobeidzu šiem vārdiem: Es pasludinu Latvijas neatkarību!

Un, lūk, gadu vēlāk Latvijas proklamēšana bija noticis fakts. Kā redzat, esmu labs pravietis. Ļaujiet tad nu arī šoreiz jums pareģot: nepaies ne trīs gadi, un jūs atgriezīsities savā brīvā, neatkarīgā dzimtenē. Pieminiet manus vārdus. Tas bija viss, ko gribēju jums teikt. Lai dzīvo Latvija!"

Priekšnesumu daļai seko mazs azaids, jo namamātes — maldonietes pasniedz viesiem gardu „dzimšanas dienas kriņģeli."

Viss tas bija vakar. Bet šodien, rakstot šīs piezīmes nekurinātā istabā, aukstumā sasarkušiem pirkstiem, kaut kur sirdī tvīkst mājīgs siltums. Paldies visām un visiem, kas šo 1945. gada 18. novembrī palīdzēja še svešumā vērst ļatos svētkos.

H. V.

„Latviešu Vēstnesi" piesūta tikai abonentiem, kas maksājumus ar pasta naudas pārvedumu nokārtojuši „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin) pēc adreses: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

Lasītājiem, kam abonements izbeidzas februārī, tas par martu un aprīli jāatjauno līdz 15. februārim.

No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu piesūtāma ierakstītās vēstulēs.

Abonementa maksājumus var nokārtot arī sekojošiem laikraksta pārstāvjiem tieši:

Stuttgart: Margarita Gailīte, Degerlocher Str. 32, Stuttgart-Sillenbuch, Württemberg (14).

Meerbeck: P. Purkalītis, laikraksta „Latviskais Vārds" izdevējs, DP (Latvian) Camp, Rīgas ielā 101, Meerbeck, Kreis Stadthagen (21).

Elmshorn: Kārlis Tomsons, Latvian Camp, Latviešu nometnes kopdarbības kopa, Stubbenhuck, Elmshorn (24)

Latviešu leitnanta un baltu rotas varoņdarbi Austrijā

(Turpinājums no 1. lappuses)

bija spiesti pavadīt bezdarbībā un bez kādiem sakariem ar pasauli. Kā tas bija parasti, arī šie baltu kaŗavīri palika neapbruņoti.

„Te nu nolēmām abi ar leitnantu Kivimegiju rīkoties uz savu roku," stāsta ltn. Jurģītis. „Tālākais runā pats par sevi. Veiklais valodnieks Kivimegijs realizē neiespējamo: mums visiem rodas moderns apbruņojums. Sākam cītīgas apmācības. Rota saaug draudzīgā kaujas vienībā. Labi izpētām apvidu. Ar sasprindzinājumu un tomēr ar vislielāko apdomu un modrību sekojam kaŗa notikumu norisei, jo mēs nedrikstam ļaut vāciešiem arī mūs iesaistīt aplamā cīņā, kas varētu vērsties pret mūsu pašu tautu interesēm.

Kā lai nodibina sakarus ar Rietumu Sabiedrotiem? Anglosakši, uzzinām, ir jau kaut kur pie Pasavas. Zinām arī to, kas no austrumiem tuvojas Vīnei.

Sv. Johanna ciemā, dzirdam, atvesti gūstekņi — angļi. Nodibinām sakarus ar tiem, informējam viņus par baltu kaŗavīru nostāju.

Izšķīrēja brīdis tuvojas. Mums liek saprast, ka vācieši tūlīt, tūlīt metīs arī mūsu rotu cīņā pret krieviem. Bet mēs jau esam sagatavoti saviem mērķiem.

Rota ik brīdi gatava atstāt savu novietojumu un uzsākt partizānu darbību Rietumu Sabiedroto labā. Ar Kivimegiju un mūsu instruktoriem esam vienojušies par jo sīku iespējamo kaujas plānu. Lajkus un neuzkrītoši tikai mums zināmās vietās esam nogādājuši liekos ieročus un pārtiku. Katram vadam noteikts uzdevums.

Tad nāk vācu pavēle: jādodas uz Vīni. Sakām tagad droši, ka balti negrib pildīt bezjēdzīgus un veltīgus uzdevumus. Vācu vadība joprojām stulba, nikna un kategoriska: pavēle jāpilda nekavējoties.

Ir 20. aprīlis. Mūsu rota dodas mežainos kalnājos. Vācieši gan saceļ trauksmi, mobilizē žandarmēriju un citas sev vēl uzticamas vienības. Pēkšņā triecienā mēs atbrīvojam 8 angļu gūstekņus. Tikai trešā dienā vāciešiem izdodas uzzināt baltu rotas novietni. Viņi nāk uzbrukumā. Sākas kauja.

Un, neraugoties uz savu pārspēku, vācu „SS" vīriem jāatkāpjas ar lieliem zaudējumiem. Viņi tagad zina, ko nozīmē baltu kaŗavīri. Mūsu rindās varonīgi cīnās jauni kaŗadraugi — mūsu atbrīvotie angļu kaŗavīri. Ir zaudējumi arī mums, bet, par laimi, tikai daži ievainotie.

Līdz pat 5. maijam vācieši mēģina lauzt mūsu pretestību. Tad cīņas vietai tuvojas lielākas amerikāņu vienības. Ar tām sakarus uzņem mūsu cīņas biedri — angļi. Pielietojam noderīgākos partizānu cīņu paņēmienus, mainām novietojumu, pēkšņi uzbrūkam vācu militāriem transportiem, uz kalnu ceļiem paralizējam viņu kaŗaspēka kustību Pasavas virzienā. Tieši no turienes mums nāk ziņas, ka amerikāņu armijas vienības te pienākušas vistuvāk. Nu mums ir iespēja šīm vienībām periodiski sniegt sīku informāciju par stāvokli Baltijas rotas operāciju rajonā.

Aprīla pēdējās dienās nodibinām sakarus ar austriešu neatkarības cīņas vietējiem vadoņiem. Baltijas rota skaitliski aug. Tai nemitīgi pievienojas austrieši. Drīz viņu tik daudz, ka jaunpienācējus esam spiesti noraidīt.

Un tad Austrijas brīvības stunda ir situsi. Mūsu draudzīgā sadarbība ar amerikāņu kaŗavīriem turpinās līdz pat jūnija beigām. Tad viņu vienības saņem pavēli doties uz Klusā okeana fronti, cīņai pret Japānu. Jūlija vidū mēs — latviešu, igauņu un lietuviešu kaŗavīri, austriešu neatkarības kustības dalībnieku apgādāti un sirsnīgi izvadīti, dodamies katrs uz savu nodomāto pagaidu dzves vietu."

Droši varam apgalvot, ka ikviena latviešu kaŗavīra ilgas un sapnis bija cīņa par savas valsts un tautas brīvību blakus Rietumu Sabiedrotiem. Nav mūsu visu vaina, ja liktenis mūsu kaŗavīriem un visām Baltijas tautām šo iespēju bija liedzis. Baltijas rotas cīņas Austrijā ir viens no tiem pierādījumiem, kas ceļ baltu tautas un viņu cīnītājus īstā gaismā un paļāvībā mūsu taisnai lietai.

Atv. pulkvedis-leitnants **Antons Grāmatiņš**

Negrib starptautisku organizāciju bēgļu lietu kārtošanai

Dienvidslavijas delegācija UNO pilnsapulcē Londonā radījusi lielākas politiskas pretešķības, pieprasot no UNO, lai tā nostājas pret jebkāda starptautiska aparāta radīšanu bēgļu lietu kārtošanai, un deklarējot, ka bēgļu problēma vairs neesot svarīga. Ar šo pieprasījumu domāts panākt jaunu šķelšanos 5 lielvalstu vidū, jo Dienvidslavija īstenībā izteic krievu viedokli, bet Lielbritānija ir vienis prātis ar ASV, ka visa bēgļu problēma jāizpēti un jāatrisina Ekonomiskai un Sociālai padomei. Sagaidāms tomēr, ka bēgļu problēmu apspriedīs vairākās UNO padomēs un komisijās. Intereses centrā aizvien vēl Irānas, Grieķijas un Indonēzijas jautājumi, kuŗus tagad apspriež arī Drošības padome, jo PSRS atsaukusi savu protestu pret Irānas iesnieguma apspriešanu.

Nīrnbergas prāvā pēdējā nedēļa bija viena no drāmatiskākām un satriecošākām. Francijas prokurātūras pārstāvji, vēršoties galvenā kārtā pret Kaltenbrunneru un Bormani, dokumentēja vācu okupācijas varas nežēlīgumu Francijā, kur nošauti 29.000 ķīlnieku un tūkstoši franču bija pakļauti necilvēcīgām mocībām un spīdzināšanām.

Kristīgi-demokratiskā apvienība visās amerikāņu okupācijas joslas mazākās pašvaldībās iepriekšējās divi svētdienās guvusi pārliecinošu uzvaru. No 4 milj. balsīm, piedaloties 86 proc. balstiesīgo, par to nodots 1,4 milj. balsu, par sociāldemokratisko partiju 0,9 milj., par komūnistiem 0.14 milj., par liberālidemokratisko partiju 0,96 milj. un par pārējām listēm 0,9 milj. Bavārijā mazākās pašvaldībās (līdz 20.000 iedzīvotāju) kristīgi demokratiskā apvienība ieguvusi 15.757 pārstāvjus, sociāldemokrati 3.649 un komūnisti 295.

Šveicē nepiedzīvoti stipra zemestrīce vairāk vietās ilgusi 7 sekundes, izsaucot māju sienu plaisāšanu. — Angļu vēstnieks Maskavā sers Klarks-Kerrs no 1. maija iecelts par vēstnieku Vašingtonā līdzšinējā lorda Halifaksa vietā. Sagaidāma arī ASV vēstnieka maiņa Maskavā. — Prezidents Trumens Miami peldvietā tuvākās dienās sastapsies ar Vinstonu Čerčilu.

Francijas jaunajā valdībā valsts prezidents Guēns, kas reizē ir arī valdības šefs, patur nacionālās aizsardzības ministra portfeli. Komūnists Moriss Torezs kļuvis ministru prezidenta vietnieks, sociālists Andrē le Trokē — iekšlietu ministrs un par ārlietu ministru palicis Žoržs Bido.

Sabiedroto koordinācijas komiteja visai Vācijai noteikusi 48 stundu darba nedēļu.

The Stars and Stripes

Propaganda neveicas

LK(b)P CK birojs atzīmējis veselu rindu trūkumu „Stalina rajona" uzņēmumos un iestādēs. Par politisko referātu rīkošanu tas saka: pēdējos mēnešos stipri samazinājies referātu skaits, un netiek ievērotas nacionālās īpatnības. Vairāk uzņēmumos, piem., 1. maija kombinātā un Aldarī, kur vairākums strādnieku ir latvieši, referātus tomēr parasti lasa krievu valodā. Par Stalina konstitūciju, vēlēšanu nolikumu un par padomju demokratiju vairs nelasa nemaz. Referātus lasa kopējus strādniekiem, kalpotājiem un inteliģencei, — tas ir trūkums. Pēdējos 3 mēnešos nav ne reizi notikušas inteliģences sapulces. Neorganizē vadošo darbinieku referātus par jautājumiem, kas interesētu strādniekus. No 46 lektoriem, kas skaitās aģitācijas un propagandas daļā, latviešu valodu pārvalda tikai 12. Tātad var izmantot tikai pusi. Nekas nav darīts, lai atrastu lektorus no aktīva, kas pārvalda latviešu valodu. Ir trūkumi telpu sagādē, izziņošanā. Telpas netīras, aukstas, bez lozungiem. Dokā nr. 1 tikai pusstundu pirms darba beigām paziņoja par referātu, to noklausījās 20 personu. Ostā no 800 darbiniekiem noklausījās 50 līdz 100. CK birojs uzlika par pienākumu „Stalina rajona" komitejai novērst trūkumus: 2 nedēļu laikā atrast vismaz 20 kvalificētu lektoru, kas pārvalda latviešu valodu; atjaunot mēnešu semināru lektoriem; ja uzņēmumā ir lielāks skaits latviešu, kas nepārvalda krievu valodu, tiem rīkojamas sapulces latviešu valodā. Telpām jābūt siltam un uzpostām ar lozungiem un ģīmetnēm; jau laikus jāpaziņo par sapulci un dienas kārtību.

Piešķirtas godalgas 3 metiem Romas viesnīcas atjaunošanai: 1 — Maskavas architektam Altarzevskim; 2 — Daugam, Zaķim un Krastiņam; 3 — Miezim, Bērziņam un Pitevskim. Celtni paredzēts uzbūvēt divi gados, darbus vajadzēja sākt jau pērn. Plānā 300 — 500 istabu.

„Latvju Vārds" Stokholmā

Alpu ziemas sporta centrs Garmiša-Partenkirchena uzņem latviešus

Daudziem mūsu tautiešiem jau bijusi izdevība apmeklēt Vācijas Alpu skaisto ziemas sporta kūrvietu **Garmišu-Partenkirchenu.** Līdz šim latviešiem te vienmēr bija lielas grūtības ar piemērotas apmešanās vietas atrašanu.

Latvijas Sarkanā krusta pilnvarotais Garmišā-Partenkirchenā T. Zakovičs tagad informē „Latviešu Vēstnesi", ka mūsu tautiešiem — tūristiem ieteicams iekārtoties tā, lai viņi Garmiša-Partenkirchenā ar vilcienu iebrauktu pusdienas laikā. Tad pl. 14 Zugspitz'es stacijā jāpārsēžas, nopērkot biļeti līdz Kreizenheim'ai. Tur jāuzmeklē „Naturfreunde Haus am Kreizejoch" un nama pārvaldnieks vācietis Vilijs Šnecers. Šajā namā, kas atrodas ļoti skaistā vietā augstā kalnā, mūsu tautiešiem tagad pastāvīgi rezervēts 10 vietu. Jāņem līdzi segas. Ja ir vācu pārtikas kartītes, tad apgādā arī uzturu. Par 24 stundām jāmaksā 1 marka 10 fen. Ja vēlas uzturēties ilgāk, vismaz 8 dienas, tad istaba par katrām 24 stundām maksā 2.20 marķas.

Garmišā-Partenkirchenā pašreiz ir visskaistākā ziemas sporta sezona. Amerikāņu karavīri gandrīz katru dienu rīko plašas sacīkstes slēpošanā, lekšanā ar slēpēm, ledushokejā, bobslejā, ātrslidošanā un daiļslidošanā. Ieejas kartes šīm sacensībām izsniedz arī civīliedzīvotājiem.

SPORTS

Pulciņš latviešu sportistu dzīvo Austrijā. Mūsu izlases futbolists A. Vanags spēlē **Feldkirchas** austriešu vienībā „Blau-Weiss". Laikraksts „Voralberger Volkswille" raksta: „Foralbergas vislabākais futbolists ir latvietis Vanags, bet žēl, ka viņš, kā ārzemnieks, nevar spēlēt mūsu sastādītā vienībā." **Innsbrukas** fiziskās audzināšanas augstskolas atklāšanas dienā latviešu basketbolisti uzvarēja augstkolas izlases spēlētājus 51:7 (27:3). Mūsu labākie spēki bija liepājnieks R. Šrāders (Olimpija) un B. Budkēvičs (LAS), kas dzīvo **Landekā.** — **Augsburgas** pilsētas meistarsacīkstēs šachā vācu spēlētāju vidū ir arī latvieši. Sacensību 1. kārtā A. Krūmiņš uzvarēja Verneru, bet Eikštrēms zaudēja Vinteram. — Latvijas izlases peldētāju bij. treneris V. Lagzdiņš no Nērdlingenas pārgājis dzīvot **Lauingenā** pie Donavas. — **Altētingā** un apriņķī dzīvojošie latvieši par savu sporta vadītāju izraudzījuši K. Liniņu, par viņa vietn. A. Salmiņu un sekr. A. Ramani. Solīts UNRRA's atbalsts. Jau iegūtas bij. vācu vingrotāju b-bas telpas ar sacīkšu zāli, blakus telpām un sporta piederumiem. — **Kemptenā,** kur pašreiz ir ap 700 latviešu, sporta sekciju vada futbolists A. Anuzis (Jelgavas SB). Lielākā rosība basketbolā. Še spēcīgas vienības arī amerikāņu karavīriem, igauņiem un lietuviešiem, jo Kemptenā dzīvo Baltijas populārie basketbolisti Ārens (Ig.) un brāļi Andruļi (Liet.). Ar UNRRA's atbalstu iegūta plaša zāle. To rūpīgi izbūvējuši paši sportisti. Kemptenas tautieši iegādājušies vairākus pārus slēpju. — **Ingolštates** pilsētas basketbola meistarsacīkstēs bez zaudējumiem ir vienīgi UNRRA's vienība, kuŗā spēlē latvieši Aizstrauts, Simsons, Rops, Janševskis, Erglis un lietuvietis Ramanausks. Vienība izpelnījusies labas atsauksmes vietējā amerikāņu karavīru laikrakstā „90 Devil." Ingolštate ar savām daudzajām vingrotavām ir ASV karavīru basketbola sacīkšu centrs Bavārijā. Latvieši sacensībām saņem brīvkartes un daudz mācās no amerikāņu īpatnējā spēles veida un noteikumu jauninājumiem. A. Aizstrauts 2 reizes nedēļā brauc trenēt **Eichštetes** latviešu basketbolistus. — **Kaseles** vācu futbola meistarības spēles bieži vada mūsu tiesnesis A. Pukinskis (LDzB), ar kuŗu apmierināti spēlētāji, skatītāji un prese. Tur vēl dzīvo Latvijas valsts vienības futbolists A. Ābrams (RV), maratonists K. Blumbergs (US) un jātnieks A. Insbergs (AZSK).

Arnolds Šmits

Izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis.

Sludinājumi

Lūdzu atsaukties to LSK māsiņu, kas baigajā uzbrukuma naktī no 3. uz 4. martu 1945. g., **Pomerānijā,** uz ceļa rictumos no **Kolbergas** palīdzēja nest manu 2 g. v. meitiņu **Ilziti Alberingu** no Siguldas, un tumsā un laužu straumē man nozuda ar visu bērnu. Cik izdevās saklaušināt, tad vairākas māsiņas un latviešu karavīri tai naktī esot bijuši ceļā no Belgardes uz Meklenburgu, un daži zināja stāstīt, ka kāds latviešu bērns esot dots otrā rītā gaŗāmbraucošā armijas automašīnā tālākvešanai. Mani pašu ar 3 bērniem no Kolbergas ielenkuma izveda lidmašīnā. **Bērna apģērbs:** melns mēteļitis, zili rūtains lakatiņš un zila cepurīte, haki krāsas zēnu biksītes un pelēki zābaciņi. Blondi mati, tumšzilas acis un gaiša ādas krāsa. Par katru ziņu un norādījumu, kas tuvinātu mani mana bērna atrašanai, būšu no sirds pateicīga un laipni lūdzu rakstīt man, pēc sekojošas adreses: Erna Alberinga, Jerxheim — Bahnhof, Braunschweig-Land (20).

Elvīru Straumi (agr. Švarcbachu), dz. Sīpolu, 38. g. v., ar 12 g. v. dēlu **Ivaru** meklē **Elfride Bērziņa:** Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

Dēlu **Viktoru Zakoviču** un **jūrnieku Robertu Ozolinu,** kas līdz 1943. g. strādāja „Bekona Eksportā", meklē **T. Zakovičs:** Schachenstr. 5, Garmisch-Partenkirchen (13b).

Piederīgos un paziņas meklē **Eduards Gulbis,** dz. 25. 7. 1 Bebru pag., Rīgas apr., pēd. dz. v. Rīgā, Kājnieku ielā 12 — 5: Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Helena Cincele no Saldus meklē piederīgos un paziņas: Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Mikelis Cincelis no Saldus meklē piederīgos un paziņas: Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Par Aleksandru Dūcmani, dz. 18. 1. 5., lūdz ziņot mātei **Lizei Dūcmanei:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bay. (13b).

Ludvīgu un **Mariju Meļņus,** kuŗu adrese bija Schellenberg 73 c (10), meklē **Jānis Jonāns:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b).

Staņislavu Zavieško, 59 g. v. un meitu Ženiju, dz. 22. 5. 1., meklē **Līna Zavieško:** Latvian Camp, Lauingen-Donau, Bayern (13b).

Ja kāds kaut ko zina par maniem maziem bērniem — meitiņu **Eriku Balodi,** dz. 37. 17. 8. un dēlu **Vilni Balodi,** dz. 39. 28. 4., lūdzu ziņot mātei **Irmai Erikai Balodei:** Latvian Camp. 27/28, Fischbach bei Nürnberg (13a).

Meklēju savu māti **Katerinu Kontrovski,** dz. 1872. g. 24. dec., pēd. uzturēš. v. Pomerānijā, Gross Latzkow. Ja kāds ko zinātu, ziņot **Kontrovskim: Latvian** Cooperative Shop, Esslingen-**Neckar,** Württemberg (14).

Gaisa aizsardzības izpalīdzes, kas atradās pie Wittenberg'as un mita meža baraciņā „Waldes Ruhe," — **Valliju Valteru** no Rīgas, **Ainu Kalniņu no Pāles, Vilmu Saliņu,** dz. Skuju, **Mirdzu Spriesli** no Rūjienas, **Zelmu Puchertu** no Liepājas un **Astrīdu Kelli** no Alūksnes meklē **M. Kelle:** Latvian Committee, Asylstrasse 10, Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a).

Pēteri Kelli, gaisa aizsardz. izp. no Alūksnes, un ārsti **Elzu Kureli,** dzim. Rozenvaldu, no Rīgas, meklē **M. Kelle:** Latvian Committee, Asylstr. 10, Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a).

Edvīnu Zundi, dz. 12. 24. 4., ar sievu Ritu no Rīgas, kas Vācijā bija Heidefeldas nometnē, Rathenow/Havel, meklē māsa **Lilija Padāne:** Leopoldstr. 15—34, Detmold, Lippe (21).

Arnoldu Zundi, dz. 25. 11. 1., no Rīgas, 1945. g. febr. bijis Prāgā instruktoru kursos, meklē **māsa Lilija Padāne:** Leopoldstr. 15—34, Detmold, Lippe (21).

Piederīgos, radus, draugus un pazīstamus meklē **Gunārs Ginters** no Rīgas, Strēlnieku ielas: bei Sandel, Schützenstr. 50, Bamberg, Bayern (13a).

Dēlu **Raimonu Perlbachu,** dz. 22. 12. 9., pēd. adr. Fliegerhorst, Horstkompanie, Wunstorf b. Hannover, zur Zeit Fliegerhorst Leck, un **Skaidri Mucenieku,** dz. 24. 15. 4., pēd. adr. FP 15044 B, meklē **Jūlijs Perlbachs:** Latvian Camp, Kaufbeurerstr. 54, Kempten, Allgäu, Bayern (13b).

Rīdzinieku **Arvīdu Kavušu,** dz. 22. 17. 9. meklē māsa **Marta Kavuša:** Baltic Camp, Rosalie Kaserne, Bl. 4, Zim. 40, Braunschweig (20).

Dēlu **Aini Strautu,** dz. 23. 17. 6., pēd. dz. v. Rīgā, Avotu 35—12, meklē māte **Emīlija Strauta:** Baltic Camp DU 766, Velbert, Reinl. (22).

Karavīrus **Arturu un Edgaru Zuti,** abi dz. 1921. g., no Mazzalves Zušiem, meklē **A. Zēbergs:** Latvian Camp, Breite Str. 10—IV, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Emmu Drāzenieci, dz. 13. 18. 11. Liepājā, pēd. dz. v. Rīgā, Gertrūdes 99—1, meklē **Ādolfs Šēnfelds:** Walderseestr. 35—5, Lübeck (24).

Leopoldu Edmundu Frīdbergu, dz. 22. 10. 8., no Ventspils, meklē māsa **Ārija Frīdberga:** Pestelstr. 1, Am Bahnhof, Melle bei Osnabrück (23).

Dēlus **Kārli Apīni,** dz. 24. 26. 5. Rīgā, pēd. ziņas no leģiona Valkas - Madonas apkārtnē, un **Balduru Apīni,** dz. 27. 3. 9. Rīgā, leģiona 2. apmāc. un papild. batalj. 15. Garcinā (Kreis Berent), Prūsijā, pēd. ziņas 45. 12. 3. no Dancīgas, meklē Dr. med. K. **Apīnis:** UNRRA Team 555, Regional Infirmary, „Jugendherberge", Eichstätt, Bayern (13a).

Leonīdu Udrovski, dz. 15. 2. 11., no Galgauskas un **Jāni Vilku,** dz. 06. 26. 1., no Lejasciema meklē **Aina Udrovska:** Latvian Committee, Asylstr. 10, Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a).

Dēlu, gaisasp. izpal **Helmutu Švarcu,** dz. 27. 14. 8. Liepājā, meklē **Eduards Švarcs:** UNRRA Team 133, Latvian Camp, Kaiser Wilhelm Kaserne, Bl. D. Z. 66, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13b).

Alfrēdu Ādamsonu, dz. 1910. g. Limbažos, no Rīgas, Aizsargu ielas, Vācijā pirms kapitulācijas bijis slimnīcā Dillingenā, meklē **Valentīna Baumane:** DP Camp, Gross Hesepe, Kreis Meppen (23).

Par dēlu **Ervīnu Augustu,** dz. 19. 11. 1. Liepājā, pēd. ziņas no Konicas apgab. slimnīcas Pomerānijā, lūdz ziņot mātei **Katrīnai Augustei:** Colony of Baltic Nations, Haunstetten bei Augsburg, Bayern (13b).

Par gaisasp, izpal. **Aleksandru Ruču,** dz. 16. 14. 3., pēd. adrese bija „Lett. K. H. 1. 3/Fsch. Offz. Schule, Fl. Horst, Berlin-Schönwalde 1, Post Velten/Mark", lūdz ziņot māsai **Gertrūdei Ručai:** Turmstr. 3, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Gothardu Cauci no Rīgas un **Austru Vītoliņu** no Cēsīm meklē māsīca **Marta Kuške** no Siguldas: DP Camp, Rebdorf bei Eichstätt, Bayern (13a).

Karav. **Juri Bērziņu,** dz. 24. 4. 9., no Iecavas Avotiņiem meklē māte **Emīlija Bērziņa:** Silberwaldstr. 52, Stuttgart-Sillenbusch, Württemberg (14).

Leģ. **Zigrīdu** (Zigfrīdu) **Āboliņu,** dz. 22. 16. 10. D-pilī, 44. g. jūl. sākumā bija Paplakā, 3. apmāc. pulka 2. bat. 7. rotā, meklē māte **Emīlija Āboliņa** no Bauskas: Latvian Camp, Degerlochstrasse 6, Stuttgart-Sillenbusch, Württemberg (14).

Jāni Lūkinu no Skaņkalnes pag. meklē sieva **Erika Lūkina:** DP Camp No. 2, Latvian Camp „Saule", Grenzstr., Geesthacht (24).

Par **Jāni Laimonu Baronu,** no Līgatnes, lūdz ziņot māsai **O. Baronai:** Latvian Camp, „Kaiser Wilhelm Kaserne", D. Block 99, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13a).

Visvaldi Flinteri, dz. 24. 19. 8., Doles pag., pēd. dz. v. Rīgā, meklē māte **Matilde Flintere:** Jugendherberge, Kaiserstr. 8, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Oti-Elmāru Dumpi, dz. 27. 19. 3. no Smiltenes, kas bija vācu aviācijas izpalīgos Rīgā, m. Nometņu iela 16, meklē māte **Anna Dumpe,** DP Center, Fliegerhorst, Bl. 8, ist. 5, Memmingen, Bayern (13b).

Brāli **Aleksandru Borizo,** dz. 1915. g. Rīgā, bijis „Stralo" šoferis, māsu **Eleonoru Kārkliņu,** dzim. Borizo, dz. 1912. g. ar dēlu **Jāni** un 52 g. v. svaini Kārli Kraukli no Jumpravas meklē V. Borizo: Gemeinde Jesenwang 35, bei Fürstenfeldbruck, Oberbayern (13b).

Viktoru Jermoloviču, dz. 1924. g. Kalupē, meklē tēvs **Jānis Jermolovičs:** Firnhaberstr. 87 d, Augsburg, Bayern (13b).

Vīru **Richardu Sauli,** dz. 04. 7. 6. Rīgā, meklē sieva **Olga Saule:** Baltic Camp, Dengkofen, Post Mengkofen, Kreis Dingolfing.

Par latv. lidotāju, vēlāk smagās zenītartil. karav. **Vladimiru Putniņu,** dz. 20. 3. 10., laipni lūdzu paziņot tēvam **Arturam Putniņam:** UNRRA Team 69, Latvian Camp, Oberer Graben 66, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Leontīni Rozentālu, dzim. Lietuvieti, ar meitām **Dagmāru** un **Dainu** meklē māsa **Marija Krūmiņa:** DP Camp 650, „Jugendherberge", Kaiserstr., Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Žani Rovi, Almu Rovi, dzim. Krolmani, **Edgaru, Irenu** un **Borisu Roves,** meklē **Verners Rove:** Latvian DP Camp 3, Lahde/Weser, Westfalen (21).

Sievu **Annu Bušmani,** dz. 07. 3. 9., pēd. dz. vieta Vecaucē, meklē vīrs **Kārlis Bušmanis:** Latvian Camp, Eichfeld 17, Mühldorf/Inn, Oberbayern (13b).

Frici Rubuli, dz. 1925. g., meklē māsa **M. Žirbule:** 78-e Str. 15, Osnabrück (23).

Par dēlu **Imantu Priedēnu,** dz. 27. 30. 8. Liepājā, p. g. marta otrā pusē atradies pie Štetīnes, 3. būvpulkā, 8. rotā, lūdz ziņot mātei **Jūlijai Priedēnei:** Latvian Camp, „Jugendherberge", Kaiserstr. 8, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Par bij. leģ. **Verneru Kariņu,** dz. 1916. g. Salacgrīvā, kas pag. g. februārī atradās pie Bonnas, lūdz ziņot **P. Smurģim:** Kurzstr. 18, Rottweil, Württemberg (14).

Brāli **Jāni Stumbru,** dz. 12. 6. 5., meklē Milda Stepe, DP Center 69, Schloss 64, Bad Mergentheim, Württemberg

Par dēlu **Gunāru Krauju,** dz. 26. 1. 11. Daugavpilī, dienējis 15. div., no 44. 6. 11. — 45. 16. 1. ārstējies Bērentas k. slimnīcā, lūdz ziņot **Kārlim Krauja**m, UNRRA Team 69, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Dēlu **Leo Kirillovu** meklē **Stepans Kirillovs,** Hotel „Excelsior", Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Par vīru **Augustu Kangaru,** dz. 13. 10. 3., lūdz ziņot **Annai Kangarai,** DP Center 69, Schloss 64, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Meža darbiniekus paziņot savas jaunās dzīves vietas lūdz mežu dep-ta bij. direktors **Hugo Upītis:** Central DP Camp, Latvian Camp, Würzburg, Mainfranken, Bayern.

Par leģ. **Guntaru Martinsonu, dz.** 1924. g. Smiltenē, mīļi lūdzu ziņot mātei **Emīlijai Martinsonei:** Haspelstr. 41, Marburg/Lahn.

Sievu **Minnu Kokinu,** dz. 1906. g., un meitu **Zelmu,** dz. 32. 6. 1., meklē **Aleksandrs Kokins:** Weilstr. 32/II, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Par leģ. **Jāni Bumbēru** dz. 25. 14. 1. Cēsu apr. Erglu pag., lūdz ziņot tēvam P. Bumbēram, Latvian Camp, Kleinkötz b. Günzburg/Donau, Bayern (13b).

Jāni Helmutu Alksni, dz. 26. 19. 1. Lielplatonē, meklē tēvs: Latvian Camp, Pionier Kaserne, Mittenwald, Bayern (13b).

Dēlu — gaisa izpalīgu **Eduardu Evaldu,** dz. 27. 4. 4. Valkas apr., Jērcēnu pag., meklē māte **A. Evalda,** DP Assembly Center (Latvian Camp), Lohengrinstr., München, Oberbayern (13b).

Eduardu Tinti, „Rīgas Auduma" bij. direktoru, vai personas, kas par viņu ko zinātu, lūdz atsaukties: R. Keršis, UNRRA Team 119, Aschaffenburg, Bayern.

Vientuļa dāma, 45. g. v., kam apnikusi vientulība, vēlas sev int. dzīves biedru. Tēv jāl.t sirds izglītotam, labsirdīgam un omulīgam no 45—55 g. v., of sūt.: Elzai, Latvian Cooperativ Shop nr. 222, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

„Latviešu Vēstnesis" iznāk divi reizes nedēlā. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Divi mēnešu abonements ar piesūtīšanu mājās vai nometnē maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas par meklējamo personu, sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. — No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu un sludinājumiem pieņemama pēc ierakstītās vērtulēs.

Visa korespondence — vēstules, manuskripti, abonementa un sludinājumu pieteikumi un pasta naudas pārvedumi adresējami: „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b). Lai sūtījumi pienāktu ātrāk, ieteicams izlietot ekspressūtījumu iespējas (Eilzustellung). Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu technisku iemeslu dēļ izdevniecība atbildību nevar uzņemties.

Pēc laikraksta faktisko izdevumu segšanas izdevniecība maksā honorārus par latviešu rakstnieku darbu pirmpublicējumiem, par pastāvīgo un gadījuma līdzstrādnieku korespondencēm un arī par nometņu dzīves ziņojumiem. Neizmantotos manuskriptus autori var saņemt atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta aploksne ar vajadzīgām pastmarkām.

„Latviešu Vēstneša" peļņas eventuālo tīro atlikumu pēc attiecīgo latviešu organizāciju ieteikumiem izlietos latviešu bēgļu un karaviru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen.